

**Усар І.І.**

*аспірантка,*

*Вінницький державний педагогічний університет  
імені Михайла Коцюбинського*

## **РЕАЛІЗАЦІЯ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ**

Загальною тенденцією розвитку усіх сфер суспільного життя є глобальні інтеграційні процеси сучасного світу. Вони охопили суспільне, культурне, духовне життя, а також освітню та наукову сферу. Освіта – могутній чинник розвитку особистості, суспільства, держави та нації. В Україні, як і в інших розвинених країнах світу, вища освіта визнана однією з провідних галузей розвитку суспільства.

Серед вітчизняних науковців, які досліджували процеси реформування системи вищої освіти в контексті Болонського процесу можна виділити С. Домбровську, В. Андрущенко, І. Підласого, В. Кременя, В. Журавського та інших.

Мета дослідження –розглянути основні принципи, цілі, завдання Болонського процесу в Україні.

19 травня 2005 року на конференції у норвезькому місті Берген, Україна офіційно приєдналася до «Болонського процесу». Стратегічна мета Болонського процесу – створення Європейського простору вищої освіти (ЄПВО), конкурентноспроможного та привабливого як для самих європейців, так і для студентів з усіх куточків світу. Для успішного впровадження принципів Болонського процесу в українські заклади вищої освіти (ЗВО) було введено три рівні навчання: бакалавр, магістр і аспірантура. Впровадження рівня бакалавра стало одним з головних експериментів Болонського процесу [2]. Цей експеримент був направлений на здешевлення масової вищої освіти та підготовку людей, що мають базові знання, до яких можна було б швидко приєднати в процесі навчання спеціальні знання, залежно від інтересів працедавців.

Щодва роки проводиться Конференція європейських міністрів, які є відповідальними за розвиток вищої освіти в країнах-учасниках Болонського процесу. Мета конференцій – оцінювання прогресу в системі вищої освіти кожної країни-учасниці Болонського процесу в період між конференціями та в контексті створення ЄПВО [1].

З метою забезпечення реалізації стратегії та впровадження заходів щодо розвитку ЄПВО, які визначаються міністрами на конференції було створено відповідні структури щодо сприяння і супроводу Болонського процесу. Одна з найбільш значущих структур – Група супроводу Болонського процесу (BFUG). Вона здійснює моніторинг впровадження основних положень Болонського процесу в період між міністерськими зустрічами і скликається не рідше одного разу на шість місяців. Група супроводу Болонського процесу має можливість створювати робочі групи для вирішення конкретних питань, детальніше вивчає інформацію стосовно запровадження положень Болонського процесу, створює бази даних, а також отримує інформацію та рішення семінарів стосовно питань розвитку та запровадження положень Болонського процесу в країнах-учасниках [1]. Україна вперше співголовила в Болонському процесі та приймала засідання Групи супроводу 4 березня 2020 року, в м. Києві.

Єгор Стадний, колишній заступник Міністра освіти і науки України, зазначив, що під час заходу учасники обговорили впровадження та прогрес реформ вищої освіти в країнах Болонського процесу, а також подальшу співпрацю до 2030 року. Серед найважливіших завдань:

- 1) забезпечення взаємодії між країнами-учасниками Болонського процесу для досягнення Цілей сталого розвитку;
- 2) забезпечення верховенства міжнародного права та запобігання будь-яким формам обмеження академічної автономії та інституційного врядування закладів вищої освіти;

- 3) рівномірне виконання Болонських зобов'язань всіма країнами-учасниками;
- 4) рівні можливості для розвитку національних систем вищої освіти в країнах Болонського процесу;
- 5) збалансований розвиток академічної мобільності держав-учасниць;
- 6) запровадження сучасних цифрових рішень в Європейському просторі вищої освіти [4].

Інтеграція України в освітній простір визначений Болонським процесом, принесла безліч змін. Перше і найголовніше – впровадження незалежного тестування для школярів, а також спрощення системи рівнів випускників вузів. Але це тільки ті зміни, які видно для всіх. Насправді Болонський процес змінює дуже багато чого в українській освіті, а саме:

- визнання українських дипломів на міжнародному рівні;
- більша мобільність в європросторі для студентів та викладачів;
- спільні освітні та пошукові проекти з європейськими університетами;
- конкурентоспроможність на європейському і світовому ринку праці [3].

Отже, запровадження Болонського процесу в Україні є позитивним явищем, яке сприяє модернізації освітньої діяльності відповідно до європейських стандартів, зокрема:

- розвиваються програми подвійних дипломів;
- вищі навчальні заклади та здобувачі вищої освіти мають більше можливостей щодо співпраці з ЄС, шляхом підписання Меморандумів, угод про співпрацю, участі в проектах, грантах, міжнародних стажуваннях.

### Список використаних джерел:

1. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес : Навчально-методичний посібник / Т. М. Димань, О. А. Боньковський, А. Г. Вовкогон. БНАУ, 2017. Одеса: НУ «ОМА», 2017. 106 с.
2. Літвінчук С. Б. Модульно-компетентні аспекти процесу навчання відповідно до вимог болонського процесу. Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні : матеріали причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу, м. Миколаїв, 25-27 квітня 2018 р. Миколаїв : МНАУ, 2018. С. 88–102.
3. Таран Ю. Болонський процес: проблеми інтеграції української освіти до європейського освітнього простору. Освіта. 03.04.2007. URL: [http://osvita.ua/vnz/high\\_school/5118/](http://osvita.ua/vnz/high_school/5118/)
4. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. Докладна інформація про Болонський процес, факти та подробиці, документи та накази Міністерства освіти і науки. URL: <http://www.mon.gov.ua/education/higher/bolpr>